महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी
प्रसारित कृषी यंत्रे आणि औजारे

ट्रॅक्टरचलित ज्योती कांदा रोपे लागवड यंत्र-

शिफारस- कांदा रोपे लागवडीसाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या ट्रॅक्टरचलित ज्योती कांदा रोपे लागवड यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०११

वैशिष्ट्ये:

- हे यंत्र ४५ ते ५५ अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरने चालविता येते.
- कांदा रोपाची लागवड २०x११ से.मी. करता येते.
- या यंत्राद्वारे एका तासात ०.०९१ हेक्टर क्षेत्रावर लागवड करता येते.
- या यंत्राद्वारे प्रचलीत पध्दतीपेक्षा २९१ मनुष्यबळ / हेक्टर (७२.७५%) बचत होते.

स्वयंचलित लसूण घास कापणी यंत्र -

शिफारस- लसूण घास कापणीसाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या स्वयंचलित ज्योती लसूण घास कापणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

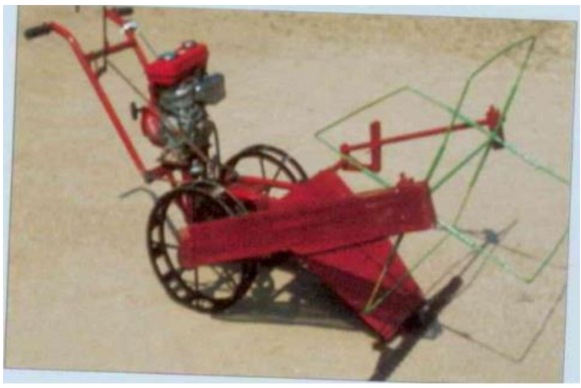

प्रसारणाचे वर्ष - २०११

वैशिष्ट्ये:

- हे यंत्र १.८ अश्वशक्तीच्या इंजिनने चालवता येते.
- या यंत्रामुळे प्रतीताशी ०.०८८ हेक्टर एवढ्या क्षेत्राची कापणी करता येते.
- या यंत्राची कार्यक्षमता ७७.०४ टक्के एवढी आहे.
- या यंत्राच्या वापरामुळे पारंपारिक पध्दतीपेक्षा प्रती हेक्टरी १३५ मनुष्यतासांची (९० टक्के) बचत होते आणि खर्चात (४७.९४ टक्के) बचत होते.

ट्रॅक्टरचलित फुले सरीवरंबा बहुपीक टोकण यंत्र-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, ट्रॅक्टरचलित फुले सरीवरंबा बहुपीक टोकण यंत्राची सोयाबीन आणि हरभऱ्याची सरीवरंबा पध्दतीने लागवड करण्यासाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१२

वैशिष्ट्ये:

- या यंत्राच्या सहाय्याने एकाच वेळी सरी वरंबा तयार करुन बियांची टोकण केली जाते.
- या यंत्राच्या सहाय्याने हरभरा, सोयाबीन इ. पिकांचे बी टोकण करता येते.
- सरी वरंब्याचा आकार आवश्यकतेनुसार बदलता येतो. तसेच दोन सऱ्यांमधील अंतर व दोन रोपांमधील अंतर बदलता येते.
- बियांची पेरणी वरंब्याच्या वरच्या टोकापासून सरीच्या तळापर्यंत आवश्यकतेनुसार कोणत्याही ठिकाणी करता येते.
- या यंत्राच्या सहाय्याने २.८ कि.मी. प्रतितास वेगाने ०.४६ हेक्टर क्षेत्रावर एका तासात सरी वरंबे तयार करुन बियांचे टोकण करता येते.

१८ अश्वशक्तीच्य वरील ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्र-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, १८ अश्वशक्तीच्या वरील ट्रॅक्टरचलित फुले ऊसआंतरमशागत यंत्राची १२० ते १५० सेंमी अंतरावरील ऊसाला भर देणे आणि दाणेदार खत पेरणीसाठीशिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१२

वैशिष्ट्ये:

- हे यंत्र १८.५ अश्वशक्ती पेक्षा जास्त अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरच्या सहाय्याने ओढता येते.
- या यंत्राने मातीचा वरचा थर फोडणे, ऊसाला भर देणे आणि खत पेरणी अशी कामे एकाच वेळी करता येतात.
- खत पेरणी ऊसाच्या मुळांशी झाल्याने त्याची जोमदार वाढ होते.
- बाळ बांधणी तसेच मुख्य बांधणी सुध्दा पीकांचे नुकसान न करता करता येते.
- १२० से. मी. पेक्षा जास्त अंतरावरील ऊसामध्ये हे यंत्र वापरता येते.

बहुउद्देशीय फुले शेती यंत्र-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित बहुउद्देशीय "फुले शेती यंत्राची" कुळवणी, फणणी आणि विविध पिकांची पेरणी करण्यासाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१२

वैशिष्ट्ये:

- एका बैलजोडीच्या सहाय्याने चालणाऱ्या या यंत्राद्वारे फणणी, कुळवणी (तुर, सोयाबीन, उडीद, मका, भुईमुग, रबी ज्वारी इ.) विविध पिकांची पेरणी करता येते.
- आंतरपिकाची पेरणी देखील करता येते.
- दोन ओळीतील अंतर १२, १५ व १८ इंच इतके कमी अथवा जास्त करता येते.
- बियाणे नियंत्रित करणारी यंत्रणा बाजूला काढून ठेवता येते.
- खताची पेरणी मनुष्याद्वारे चाड्यामधून करता येते व बियाण्याच्या खाली व बाजूला २ ते २.५ सें.मी. वर खत पडते.
- बियाण्याच्या तबकड्या सहजरीत्या बदलता येतात.

ट्रॅक्टरचलित फुले मोल नांगर-

शिफारस- कमी निचरा होणाऱ्या भारी काळ्या जमिनीतील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या ट्रॅक्टरचलित फुले मोल नांगर वापरण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

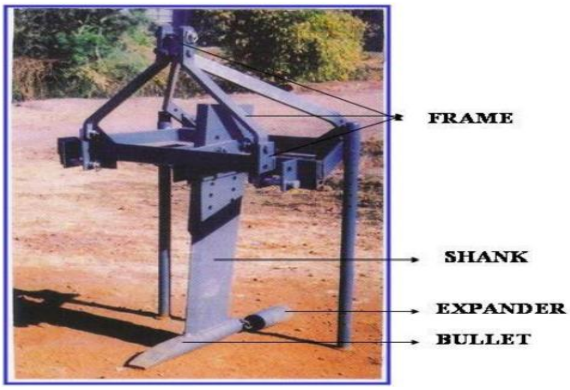

प्रसारणाचे वर्ष २०१२

वैशिष्ट्ये:

- मोल नांगरासाठी सुमारे २५,०००/- इतका खर्च येतो.
- मोल नांगरने मोल निचरा करण्यासाठी हेक्टरी रु. १५,०००/- इतका खर्च येतो.
- मोल नांगर ६० ते ७२ एच.पी. ट्रॅक्टरद्वारे ओढता येतो.
- मोल नांगराचा उपयोग भारी काळ्या जमिनीतील अतिरिक्त पाण्याचा आणि क्षारांचा निचरा करण्यासाठी होतो.

पॉवरटिलर चलित फुले बहुपीक टोकण यंत्र-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित "पॉवरटिलर चलित फुले बहुपीक टोकण यंत्राची" विविध शेती पिकासाठी शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०१३
वैशिष्ट्ये:

- वजनाला हलके, पॉवरटिलरने सहज ओढले जाते. वजनाचा समतोल साधल्यामुळे वळवतांना त्रास होत नाही.
- ज्वारी, सोयाबीन, हरभरा, मका, भुईमुग, सुर्यफूल, गहू इ. पिकांची टोकण करण्यासाठी उपयुक्त.
- बियाण्याची समान अंतरावर टोकण केल्यामुळे प्रति हेक्टरी रोपांची संख्या योग्य प्रमाणात राहते आणि उत्पादनात वाढ होते.

कमी अश्वशक्ती (<२५) ट्रॅक्टरचलित फुले बहुपिक टोकण यंत्र-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, "कमी अश्वशक्ती (<२५) ट्रॅक्टरचलित फुले बहुपिक टोकण यंत्राची" विविध शेती पिकांसाठी शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०१३
वैशिष्ट्ये:

- लहान ट्रॅक्टरच्या सहाय्याने ओढता येते.
- ज्वारी, सोयाबीन, हरभरा, मका, भुईमूग, सुर्यफूल, गहू इ. पिकांची टोकण करण्यासाठी उपयुक्त.
- टोकणबरोबरच दाणेदार खताची पेरणी करता येते.
- बियांची टोकण एक समान अंतरावर होते त्यामुळे प्रति हेक्टरी रोपांची संख्या योग्य प्रमाणात राहून उत्पादनात वाढ होते.

बैलचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्र-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, बैलचलित "फुले ऊस आंतरमशागत अवजारांची" ९० ते १०० सें.मी.अंतरावरील ऊसाला भर देणे आणि आंतरमशागतीसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१३

वैशिष्ट्ये:

- ऊस पिकामध्ये गवत काढणे, आंतरमशागत आणि भर देण्यासाठी उपयुक्त.
- दोन ओळीतील अंतर ९० ते १०० सें.मी. असणाऱ्या ऊसासाठी उपयुक्त.
- लोखंडी असूनही वजनाला हलके असल्याने बैलजोडीने सहज ओढले जाते.
- बहुपयोगी अवजारांच्या विविध यंत्रणा सहजासहजी जलदगतीने बदलता येतात.

मानवचलित 'फुले' बिया फोडणी यंत्र-

शिफारस- हिरडा आणि रिठा फोडण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, मानवचलित 'फुले' बिया फोडणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१४

वैशिष्ट्ये:

- हिरडा व रिठा या औषधी बिया फोडण्यासाठी उपयुक्त.
- हाताने बिया फोडण्यापेक्षा कमी कष्टात जास्त (११ ते १२ कि.ग्रॅ. प्रती तास) औषधी बिया फोडता येतात.
- वजनाला हलके (१२ कि.ग्रॅ.) असल्याने उचलून नेण्यासाठी सोपे.
- वापरासाठी सुलभ.

मानवचलित 'फुले' ज्वारी काढणी यंत्र-

शिफारस- मुळासहित ज्वारी काढण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसति, मानवचलित 'फुले' ज्वारी काढणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१४

वैशिष्ट्ये:

- बागायती तसेच कोरडवाहू ज्वारी मुळासहित काढण्यासाठी उपयुक्त.
- हाताने ज्वारी कुळासहित उपटुन काढण्यापेक्षा कमी कष्टात ज्वारी काढता येते.
- वजनाला हलके (२.१ कि.ग्रॅ.) असल्याने उचलून नेण्यासाठी सोपे.
- वापरासाठी सुलभ.

फुले कडबा कुट्टी यंत्र-

शिफारस- एक अश्वशक्ती सिंगल फेजवर चालणाऱ्या विद्युत चलित फुले कडबा कुट्टी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१५

वैशिष्ट्ये:

- लहान व मध्यम शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त.
- सिंगल फेज एक अश्वशक्ती विद्युत मोटर चलित यंत्र.
- ओला चारा कुट्टी करण्याची कार्यक्षमता.
  ज्वारी : ८६.४ टक्के
  मका : ८४.१५ टक्के
  ऊस : ९१.९ टक्के
- कोरडा चारा कुट्टी करण्याची कार्यक्षमता.
  ज्वारी : ८६.३ टक्के
  मका : ८०.५ टक्के

फुले पीव्हीसी भात लावणी चौकट-

शिफारस- भात पिकाच्या चार सूत्री लागवड तंत्रज्ञानांतर्गत, पुर्नलागवड (१५ सेंमी x २५ सेंमी अंतरावर) व ब्रिकेट खते वापरण्याची सुलभता (६५,५०० प्रति हेक्टर) आणि अधिक उत्पादनासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित १.२० मीटर x ०.४० मीटर आकाराच्या फुले पीव्हीसी भात लावणी चौकटीची शिफारस करण्यात येत आहे.

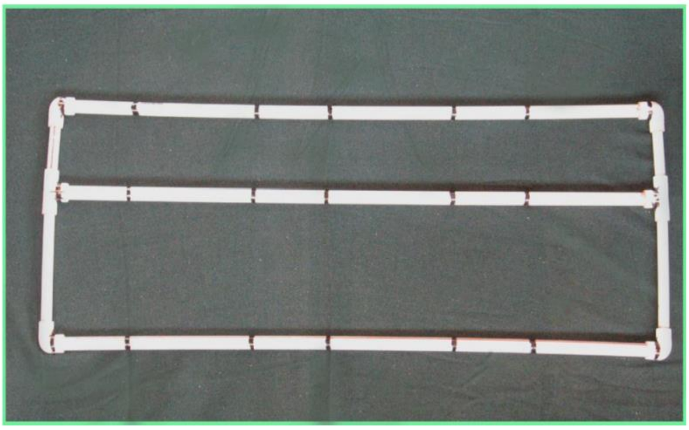

प्रसारणाचे वर्ष २०१५

वैशिष्ट्ये:

- चारसुत्री तंत्रज्ञानातील १५ सें.मी. अंतरख्ख्वर पुर्नलागवड करणे सोईचे होते.
- ब्रिक्वेट (गोळ्या) खतांचा वापर सुलभतेने करता येतो.
- नेहमीच्या पध्दतीपेक्षा ५-६ मजुर प्रती हेक्टरी बचत होते व उत्पादनात ३०-३५ टक्के वाढ होते.
- शेतकऱ्यांना वापरण्यास सोपी, हलकी व कमी खर्चाची आहे.

ट्रॅक्टरचलित ऊस बांधणी यंत्र-

शिफारस- ऊस पिकात ४ किंवा ५ फुटाची सलग लागवड तसेच २.५ x ५ फुट जोड ओळ लागवड पध्दतीत ऊसाची मोठी बांधणी करण्याकरिता वसंतदादा शुगर इन्स्टिट्युटने विकसित केलेल्या ५० अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरचलित बांधणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१५

वैशिष्ट्ये:

- ऊस पिकात १२० सेंमी, १५० सेंमी सलग लागवड व ७५ सेंमी, १५० सेंमी जोडओळ लागवडीत मोठी बांधणी करण्यासाठी उपयुक्त.
- एका दिवसात दोन हेक्टर क्षेत्रावरील ऊसाची मोठी बांधणी करता येते.
- मनुष्यबळाद्वारे केल्या जाणाऱ्या मोठ्या बांधणी खर्चाच्या तुलनेत ६६ टक्के बचत व बैल औजाराद्वारे केल्या जाणाऱ्या बांधणी खर्चाच्या तुलनेत ५४ टक्के बचत होते.

ट्रॅक्टरचलित फुले बंदिस्त वाफे अवजार -

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या ट्रॅक्टरचलित फुले बंदिस्त वाफे तयार करणाऱ्या अवजाराची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०१६

वैशिष्ट्ये:

- हायड्रॉलिक यंत्रणेच्या सहाय्याने २ मी. रुंदीचे बंदिस्त वाफे तयार करता येतात.
- वाफ्यांची लांबी आवश्यकतेनुसार बदलता येते.
- जलसंधारणासाठी अतिशय उपयुक्त यंत्र
- ३५ अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरद्वारे सहज चालविता येते.
- प्रक्षेत्रीय क्षमता ४.०० ते ४.५० हेक्टर प्रति दिवस.

विद्युत मोटार चलित फुले बियाणे कवच फोडणी यंत्र-

शिफारस- हिरडा आणि रिठ्याचे कवच फोडण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या एक अश्वशक्ती सिंगल फेजवर चालणाऱ्या विद्युत मोटार चलित फुले बियाणे कवच फोडणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१६

वैशिष्ट्ये:

- हिरडा व रिठा कवच फोडण्यासाठी उपयुक्त.
- एक अश्वशक्ती सिंगल फेज विद्युत मोटार चलित यंत्र.
- कार्यक्षमता- १२५ ते १५० किलो ग्रॅम/ तास.
- औषधी बिया फोडण्यासाठी लागणाऱ्या मजुरांची बचत करणारे यंत्र.

फुले शेवगा काढणी झेला-

शिफारस- महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या मनुष्यचलित फुले शेवगा काढणी झेल्याची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०१६

वैशिष्ट्ये:

- उंच झाडावरील शेवग्याच्या शेंगा काढण्यासाठी उपयुक्त औजार.
- एका तासात २५० ते २८० शेंगा काढता येतात.
- शेंगाना इजा होत नाहीत.

फुले ऊस बेणे कापणी यंत्र-

शिफारस- ऊस रोपवाटिकेसाठी एक डोळ्याचे ऊसाचे बेणे मोठ्या प्रमाणावर कापण्याकरिता शक्तीचलित (१ अश्वशक्ती, सिंगल फेज विद्युत मोटार) "फुले ऊस बेणे कापणी यंत्राची" शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०१७

वैशिष्ट्ये:

- ऊस रोपवाटिका तसेच मोठ्या प्रमाणात ऊस लागवड करणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त.
- शक्तिस्त्रोत- १ अश्वशक्ती सिंगल फेज विद्युत मोटार.
- एक डोळ्याचे ऊसाची बेणे कापण्याची क्षमता- ६६५० नग/ तास.
- एका वेळी चार मजुरांच्या सहाय्याने या यंत्राने बेणे कापणी करता येते.
- ऊस बेण्याची लांबी ४० ते ७० मि.मि. ठेवता येते.

ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस रोपे लागवड यंत्र-

शिफारस- ऊस रोपांची लागवड करण्यासाठी ट्रॅक्टरचलित "फुले ऊस रोपे लागवड यंत्राची" शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१७

वैशिष्ट्ये:

- एक तासात ०.२० हेक्टर क्षेत्रावर लागवड करता येते.
- प्रक्षेत्रीय कार्यक्षमता ८५ टक्के.
- एकुण लागवडीच्या खर्चात पारंपारिक पध्दतीपेक्षा ६२ टक्के बचत होते.

फुले कैरी तोडणी यंत्र-

शिफारस- लोणचे बनविण्याच्या लघु उद्योगासाठी कार्यक्षमतेने व किफायतशीरपणे कैऱ्या तोडण्याकरिता हाताने व पायाने वापरता येणारे फुले कैरी तोडणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०१८

ट्रॅक्टरचलित-फुले हायड्रो-मेकॅनिक नियंत्रित तण काढणी यंत्र-

प्रसारणाचे वर्ष २०१९
वैशिष्ट्ये:

- दोन झाडांच्या ओळीतील तसेच दोन झाडांच्या मधल्या जागेतील तण काढण्यासाठी.
- तण काढणीचा खर्च रु. २२००/- ते २५००/- प्रति हे.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा प्रति हेक्टरी १५०० ते १८०० रु. खर्चात बचत.

ट्रॅक्टरचलित फुले कुट्टी यंत्र-

शिफारस- फळबागेतील छाटणीनंतर पडणाऱ्या अवशेषांची (१२ मि.मी. पर्यंत जाडीच्या) कुट्टी करुन बेडवर दोन्ही बाजूस समांतर टाकण्याकरिता ट्रॅक्टरचलित फुले कुट्टी यंत्र प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०२०
वैशिष्ट्ये:

- फळबागेतील छाटणीनंतर पडणाऱ्या अवशेषांची कुट्टी बेडवर दोन्ही बाजूस समांतर टाकण्याकरीता उपयुक्त.
- ३५ अश्वशक्ती पेक्षा मोठ्या ट्रॅक्टरवर सहज चालते.
- अवशेषांची कुट्टी करण्याकरिता ट्रॅक्टरच्या पी.टी.ओ. शक्तीचा वापर करुन कुट्टी केलेल्या अवशेषांची बेडवर दोन्ही बाजूस समांतर टाकण्याकरिता हायड्रोलिक शक्तीचा वापर केला आहे.
- प्रक्षेत्रावरील अवशेषांची कुट्टी करुन टाकण्याची क्षमता ०.४७ हे./ तास.

ट्रॅक्टरचलित फुले हायड्रो-मेकॅनिक नियंत्रित ऑफसेट फळबाग व्यवस्थापन यंत्र-

शिफारस- फळबागेतील एकाचवेळी जारवा तोडणे व वरंबा फोडण्याकरिता ट्रॅक्टरचलित फुले हायड्रो-मेकॅनिक नियंत्रित ऑफसेट फळबाग व्यवस्थापन यंत्र प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०२०

वैशिष्ट्ये:

- ३५ अश्वशक्ती पेक्षा मोठ्या ट्रॅक्टरवर सहज चालते.
- फळबागेतील झाडांना कोणतीही इजा न होता एकाच वेळी फळबागेतील जारवा तसेच वरंबा फोडणे ही दोन्ही कामे सहज करता येतात.
- हायड्रो-मेकॅनिक नियंत्रित सेन्सर्स वापरले आहे.
- प्रक्षेत्र व्यवस्थापन क्षमता ०.१३ हे./ तास.

ट्रॅक्टरचलित फुले बंदिस्त वाफे अवजार-

शिफारस- जिरायती पिकांसाठी मुलस्थानी जलसंधारण करण्याकरिता ६ x २ मी. आकाराचे वाफे तयार करण्यासाठी ट्रॅक्टर चलित फुले बंदिस्त वाफे तयार करणारे अवजार प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष २०२०

वैशिष्ट्ये:

- मध्यम ते खोल जमिनीत मुलस्थानी जलसंधारण करण्याकरिता उपयोग.
- २.६ x २ मीटर आकाराचे वाफे आपोआप तयार होतात.
- ३.३५ हॉर्सपॉवर ट्रॅक्टरच्या सहाय्याने चालविता येते.
- क्षेत्र क्षमता ०.४५ हेक्टर/ तास इतकी आहे.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा मजुर व वेळेची मोठी बचत होते तसेच खर्चामध्ये ८३% बचत.
- अंदाजे किंमत रु. ४० हजार.

ट्रॅक्टरचलित फुले ॲटोमॅटिक पल्टी नांगर-

शिफारस- सुलभपणे नांगरणी करण्याकरिता महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित ट्रॅक्टरचलित "फुले ॲटोमॅटिक पल्टी नांगर" प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२१

वैशिष्ट्ये:

- हा नांगर ४५ व त्यापेक्षा जास्त अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरने चालवता येतो.
- ॲटोमॅटिक पल्टी यंत्रणा दिलेली असल्याने हा नांगर ट्रॅक्टरच्या पोजिशन कंन्ट्रोल लिव्हर ने ॲटोमॅटिक पल्टी करता येतो.
- पल्टी करण्याकरीता मेकॅनिकल लिव्हर तसेच हायड्रोलिक सिलेंडरची आवश्यकता नाही.
- कार्यक्षमता ८०.४६ टक्के इतकी आहे.
- हायड्रोलिक नांगरापेक्षा देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च कमी येतो.
- मुळ किंमत हायड्रोलिक नांगराच्या किंमतीपेक्षा जवळपास २० टक्क्यांनी कमी आहे.
- हलक्या, मध्यम व भारी जमिनीकरीता उपयुक्त आहे.

ट्रॅक्टरचलित फुले सेंद्रिय भरखते देण्याचे यंत्र-

शिफारस- फळबागेला खते देण्यासाठी ट्रॅक्टरचलित फुले सेंद्रिय भरखते देण्याचे यंत्र प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२२

वैशिष्ट्ये:

- यंत्राची प्रभावी कार्यक्षमता- ०.३३ हे./ तास.
- प्रक्षेत्र कार्यक्षमता- ८१ टक्के.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा खर्चात ५३ टक्के बचत होते.
- दोन ओळीतील अंतर २१०० मिमी किंवा त्याहून अधिक असलेल्या बागांसाठी योग्य.
- २२ एचपी किंवा त्याहून अधिक क्षमतेच्या ट्रॅक्टरसाठी योग्य

ट्रॅक्टरचलित फुले दोन ओळींमध्ये चालणारा फॉरवर्ड-रिव्हर्स रोटाव्हेटर-

शिफारस- ऊसाच्या दोन ओळीतील आंतरमशागत तसेच भर घालणेकरिता ट्रॅक्टरचलित फुले दोन ओळींमध्ये चालणारा फॉरवर्ड-रिव्हर्स रोटाव्हेटर प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२२

वैशिष्ट्ये:

- यंत्राची प्रभावी कार्यक्षमता- ०.८० हे./ तास.
- प्रक्षेत्र कार्यक्षमता- ८१ टक्के.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा खर्चात ७१ टक्के बचत होते.
- ४५ एचपी किंवा त्याहून अधिक क्षमतेच्या ट्रॅक्टरसाठी योग्य.
- पिकाच्या दोन ओळीतील अंतरानुसार रुंदी समायोजित करता येते.

ट्रॅक्टरचलित फुले केळीखुंट कुट्टी यंत्र-

शिफारस- केळीच्या बागेत खुंटाची जागेवरच कुट्टी करणारे ट्रॅक्टरचलित फुले केळीखुंट कुट्टी यंत्र प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२२

वैशिष्ट्ये:

- यंत्राची प्रभावी कार्यक्षमता- ०.२० हे./ तास.
- प्रक्षेत्रीय कार्यक्षमता- ८२ टक्के.
- केळीचे खुंट शेतामध्ये जागेवरच कुट्टी करण्यासाठी उपयुक्त.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा या यंत्राच्या वापरामुळे हेक्टरी ८४ टक्के इतकी बचत होते.
- ४५ अश्वशक्ती किंवा त्यापेक्षा जास्त ट्रॅक्टरने चालविता येते.

फुले रस काढणी यंत्र-

शिफारस- फळे व भाज्यांचा रस काढण्यासाठी फुले रस काढणी यंत्र प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२२

वैशिष्ट्ये:

- अधिक उत्पादनासह स्वच्छ रस काढणीत कमीत कमी नुकसान.
- वापरण्यास सोपे व सुरक्षित यंत्र.
- डाळिंब: रस उत्पादन- ७८.२७ टक्के
  रस काढणी कार्यक्षमता- ९४.३० टक्के
  यंत्राची क्षमता- ७३.४७ किलो/ तास
  रस काढणीतील नुकसान- ०.५३ टक्के
  तळाशी गाळ साचण्याचे किमान प्रमाण- १.१४ टक्के

फुले रस काढणी यंत्र-

शिफारस- फळे व भाज्यांमधून रस काढण्यासाठी फुले रस काढणी यंत्र छोट्या प्रक्रिया उद्योजकांसाठी प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२३

वैशिष्ट्ये:

- रस निर्मिती खर्च- रु. २.१४ प्रति किलो
- यंत्राची कार्यक्षमता- फळांसाठी- २९ कि/ तास, भाज्यांसाठी- १८ कि/ तास
- रस काढणी क्षमता- फळे (९०-९१%), भाज्या (७३-७६%)
- सिंगल फेज विजेवर चालते
- रसामध्ये किमान गाळ- १.३०-१.३५%

फुले ऊस पाने काढणी व कुट्टी यंत्र-

शिफारस- ऊसाची पाने काढणे व कुट्टी करण्यासाठी ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस पाने काढणी व कुट्टी यंत्र प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२३

वैशिष्ट्ये:

- यंत्राची प्रभावी कार्यक्षमता- ०.३१ हे./तास
- प्रक्षेत्रीय कार्यक्षमता- ८२ टक्के
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा रु. ९,२९० प्रति हेक्टर अधिक निव्वळ बचत (८३.७० %)
- उभ्या ऊसाची पाने काढणे तसेच कुट्टी करणे करीता उपयुक्त
- २४ अश्वशक्ती किंवा त्याहून अधिक क्षमतेच्या ट्रॅक्टरसाठी योग्य

फुले भुईमुग शेंगा फोडणी व वर्गवारी यंत्र-

शिफारस- भुईमुग शेंगा फोडणे तसेच शेंगदाणे, फुटके शेंगदाणे, शेंगा आणि टरफले वेगवेगळे करण्यासाठी विद्युत मोटारचलित फुले भुईमुग शेंगा फोडणी व वर्गवारी यंत्र प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२३

वैशिष्ट्ये:

- यंत्राची शेंगा फोडणी क्षमता- ६४ कि./तास (९३.८५ %)
- शेंगादाणे स्वच्छ करण्याची क्षमता- ८२ %
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा रु. २.६५ प्रति किलो अधिक निव्वळ बचत (६३.९४ %)
- १ अश्वशक्ती सिंगल फेज विद्युत मोटारने चालविता येते
- लहान व अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त

फुले भेंडी प्लकर-

शिफारस- भेंडी तोडणीसाठी हस्तचलित फुले भेंडी प्लकर प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२४

वैशिष्ट्ये:

- भेंडी तोडताना त्वचेला इजा होत नाही.
- भेंडी तोडल्यानंतर पकडून ठेवते.
- भेंडीला इजा होत नाही.
- कमी किमतीचे, वजनाला हलके आणि अर्गोनिमिक डिझाईन.

फुले मका कणीस सोलणी व दाणे काढणी यंत्र-

शिफारस- मक्याची कणसे सोलूण दाणे वेगळे करण्यासाठी विद्युत मोटार चलित फुले मका कणीस सोलणी व दाणे काढणी यंत्र प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२४

वैशिष्ट्ये:

- मक्याचे कणीस सोलून दाणे काढण्यासाठी उपयुक्त.
- सिंगल फेज ०२ एच पी विद्युत मोटारद्वारे चालविता येते.
- दाणे काढण्याची क्षमता २१८ किलो प्रती तास.
- लहान आणि मध्यम प्रक्रिया उद्योगासाठी उपयुक्त.
- मक्याचे कणीस सोलण्याची कार्यक्षमता १०० टक्के, मक्याचे दाणे काढण्याची कार्यक्षमता ९९ टक्के आणि साफसफाईची कार्यक्षमता ९८ टक्के आहे.
- सर्वसाधारण कार्यक्षमता ९७ टक्के आहे.
- पारंपारिक पध्दतींपेक्षा वेळेत (९८ टक्के) आणि खर्चामध्ये (९५ टक्के) बचत होते.

फुले अंजीर प्लकर-

शिफारस- अंजीर फळांची तोडणी करण्यासाठी मनुष्यचलित फुले अंजीर प्लकर प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

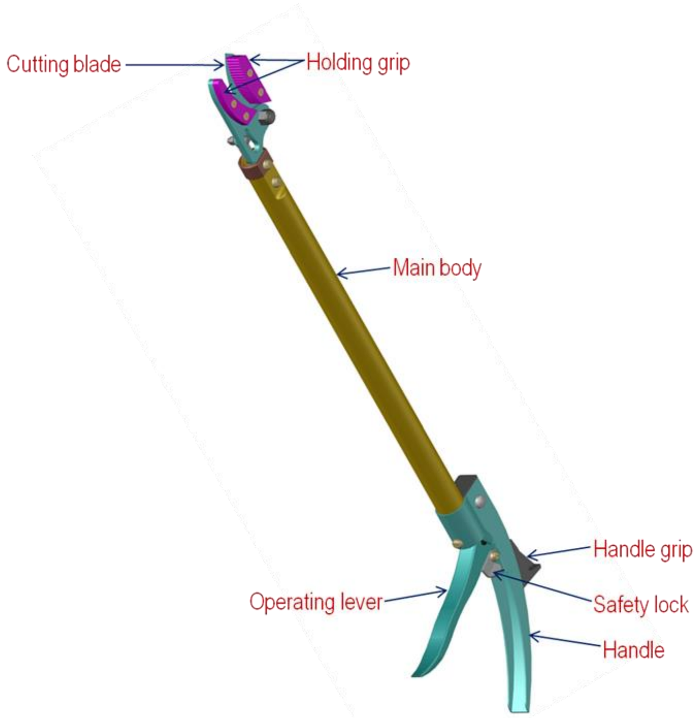

प्रसारणाचे वर्ष २०२४

वैशिष्ट्ये:

- अंजीर फळांची तोडणी करण्यासाठी उपयुक्त.
- फळाला इजा होत नाही.
- फळाची सहजपणे तोडणी करुन फळ धरुन ठेवता येते.
- अंजीर फळाची तोडणी कार्यक्षमता २७ किलो प्रति तास.
- मनुष्याच्या त्वचेला इजा होत नाही.

फुले पोर्टेबल हायड्रॉलीक जनावरे उचलण्याचे यंत्र-

शिफारस- आजारी पशुधन जमिनीपासून उचलून सुलभतेने उपचार करण्यासाठी फुले पोर्टेबल हायड्रॉलीक जनावरे उचलण्याचे यंत्र प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२४

वैशिष्ट्ये:

- मशिनची उचलण्याची क्षमता १५०० कि.ग्रॅ. आहे.
- मशीन हाताळण्यासाठी कमी मनुष्यबळ लागते.
- वाहतुकीस सुलभ.
- गोठ्याच्या अरुंद प्रवेशद्वारासाठी समायोज्य फ्रेम संरचना.
- खुरे काढण्याच्या सुविधेसाठी उपयुक्त.
- आजारी जनावरांच्या वैद्यकीय उपचारांसाठी उपयुक्त.

फुले गुळ घोटणी व ढेपा भरणी यंत्र-

शिफारस- गुळ बनवताना घोटणी करणे आणि गुळाच्या ढेपा बनविण्यासाठी विद्युत मोटार चलीत फुले गुळ घोटणी व ढेपा भरणी यंत्र प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

यंत्राद्वारे उत्पादन

पारंपारिक पध्दत

प्रसारणाचे वर्ष २०२४

वैशिष्ट्ये:

- मशीनची क्षमता ८० किलो प्रति तास.
- गूळ तयार करताना अन्न सुरक्षा आणि स्वच्छता राखण्यास मदत.
- गुळाचे स्फटिकीकरण करण्यासाठी उपयुक्त.
- कमी मजुर लागतात.

फुले स्पेड नांगर तव्याच्या कुळवासहित-

शिफारस- एकत्रित मशागत करण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित ट्रॅक्टर चलित फुले स्पेड नांगर तव्याच्या कुळवासहित प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२५

वैशिष्ट्ये:

- ५५ व त्यापेक्षा जास्त अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरसाठी योग्य.
- स्पेड नांगर तव्याच्या कुळवासहित एकत्रित मशागतीने पेरणी योग्य जमीन तयार करण्यासाठी उपयुक्त.
- मशागतीसाठी लागणाऱ्या खर्चात आणि वेळेत बचत.
- एका तासामध्ये ०.३३ हेक्टर क्षेत्रावर मशागत.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा खर्चामध्ये ४४% बचत.

फुले फळबाग तण कापणी यंत्र-

शिफारस- फळबागेतील तण कापण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित ट्रॅक्टर चलित फुले फळबाग तण कापणी यंत्र प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२५

वैशिष्ट्ये:

- २४ व त्यापेक्षा जास्त अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरसाठी उपयुक्त.
- फळबागेमध्ये गवत / तण कापणी करिता उपयुक्त.
- फळबागेतील दोन ओळीतील अंतरानुसार रुंदी समायोजित करता येते.
- फळबागेतील गवत कापणीची उंची समायोजित करता येते.
- यंत्राची प्रक्षेत्रीय क्षमता ०.५८ हेक्टर प्रति तास.
- प्रक्षेत्रीय कार्यक्षमता ७८%.
- पारंपारिक पध्दतीपेक्षा खर्चामध्ये ७५% बचत.

फुले भुईमूग शेंगा तोडणी यंत्र-

शिफारस- भुईमुगाच्या शेंगा तोडण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित विद्युत मोटर चलित फुले भुईमूग शेंगा तोडणी यंत्र प्रसारित करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष २०२५

वैशिष्ट्ये:

- १ अश्वशक्ती, सिंगल फेज विद्युत मोटार चलित.
- भुईमुगाच्या वेलीपासून शेंगा तोडणी करिता उपयुक्त.
- यंत्राची भुईमूग शेंगा तोडण्याची कार्यक्षमता १६५ किलो प्रति तास इतकी आहे.
- लहान आणि सीमांत शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त.
- यंत्राच्या वापरामुळे पारंपारिक पध्दतीपेक्षा खर्चात ८३% आणि वेळेत ९७% बचत.